DLA NAUCZYCIELA · OCENIANIE KSZTAŁTUJĄCE

Karty wyjścia, NaCoBeZu i światła samooceny

klasy 1–8

Cel: w kilka minut sprawdzić, co uczniowie zrozumieli na lekcji, i na tej podstawie zaplanować kolejną; nauczyć uczniów oceniać własną pracę według jasnych kryteriów.

Dlaczego to działa

Przeglądy badań nad ocenianiem kształtującym (Black i Wiliam 1998) pokazują, że częsta, konkretna informacja zwrotna wyraźnie wspiera uczenie się. Hattie i Timperley (2007) opisują trzy pytania, na które powinna odpowiadać dobra informacja zwrotna: **dokąd zmierzam?** (cel i NaCoBeZu), **jak mi idzie?** (karta wyjścia, światła) i **co dalej?** (wskazówka do poprawy). W zestawieniu Education Endowment Foundation informacja zwrotna oraz metapoznanie i samoregulacja należą do działań o wysokim średnim wpływie przy niskim koszcie. Uczciwie: efekt zależy od tego, czy nauczyciel *wykorzystuje* zebrane informacje – sama karta nic nie zmieni.

Jak prowadzić

1. **Początek lekcji:** zapisz cel i NaCoBeZu („na co będę zwracać uwagę”) na plakacie lub tablicy. Uczniowie mogą przepisać je na pasek.
2. **W trakcie:** uczniowie trzymają przed sobą światła (zielone – rozumiem, żółte – nie jestem pewien, czerwone – potrzebuję pomocy). Gdy widzisz dużo żółtych i czerwonych – zatrzymaj się i wyjaśnij inaczej.
3. **Koniec lekcji (3 minuty):** karta wyjścia. Posegreguj karty na trzy stosy: umie / prawie / nie umie. Następną lekcję zacznij od pracy z grupą „prawie” i „nie umie”.
4. **Ocena koleżeńska:** „Dwie gwiazdy i życzenie” – uczniowie oceniają pracę kolegi według NaCoBeZu, a nie „ładnie/brzydko”.
5. **Karta samooceny działu:** uczeń zaznacza przed sprawdzianem, co umie, i wskazuje dowód (numer zadania) – to plan jego powtórki.

Różnicowanie

- Klasy 1–3: karta wyjścia ze światłem do pokolorowania i jednym zdaniem; czytaj polecenia na głos.
- Klasy 4–8: karta 3-2-1 lub „zadanie + pewność”. Pewność pozwala odróżnić zgadywanie od wiedzy.
- Karty nie są na ocenę. Uczniowie piszą szczerze tylko wtedy, gdy wiedzą, że błąd nie obniży oceny.

Źródła: Black i Wiliam (1998), „Assessment and Classroom Learning”, Assessment in Education 5(1); Hattie i Timperley (2007), „The Power of Feedback”, Review of Educational Research 77(1); Education Endowment Foundation, Teaching and Learning Toolkit (informacja zwrotna; metapoznanie i samoregulacja). Opis metod: glowkowniadruk.pl/dla-nauczyciela/metody-potwierdzone-naukowo

PLAKAT NA TABLICĘ

Cel lekcji i NaCoBeZu

klasy 1–8

Dzisiaj nauczę się:

Na co będę zwracać uwagę (NaCoBeZu):

- ◯
- ◯
- ◯
- ◯
- ◯

Po co mi to?

NaCoBeZu

Imię: ..... Data: .....

Cel lekcji:

_____

_____

Na co będę zwracać uwagę:

☐ _____

☐ _____

☐ _____

NaCoBeZu

Imię: ..... Data: .....

Cel lekcji:

_____

_____

Na co będę zwracać uwagę:

☐ _____

☐ _____

☐ _____

NaCoBeZu

Imię: ..... Data: .....

Cel lekcji:

_____

_____

Na co będę zwracać uwagę:

☐ _____

☐ _____

☐ _____

NaCoBeZu

Imię: ..... Data: .....

Cel lekcji:

_____

_____

Na co będę zwracać uwagę:

☐ _____

☐ _____

☐ _____

Karta wyjścia 3-2-1

Imię: ..... Data: .....

3 rzeczy, których się dziś nauczyłem/am:

2 rzeczy, które były ciekawe:

1 pytanie, które mi zostało:

Karta wyjścia 3-2-1

Imię: ..... Data: .....

3 rzeczy, których się dziś nauczyłem/am:

2 rzeczy, które były ciekawe:

1 pytanie, które mi zostało:

Karta wyjścia 3-2-1

Imię: ..... Data: .....

3 rzeczy, których się dziś nauczyłem/am:

2 rzeczy, które były ciekawe:

1 pytanie, które mi zostało:

Karta wyjścia 3-2-1

Imię: ..... Data: .....

3 rzeczy, których się dziś nauczyłem/am:

2 rzeczy, które były ciekawe:

1 pytanie, które mi zostało:

Karta wyjścia: zadanie

Imię: ..... Data: .....

Zadanie (wpisuje nauczyciel):

Moje rozwiązanie:

Jak bardzo jestem pewny/a?

☐ zgaduję ☐ raczej tak ☐ na pewno

Karta wyjścia: zadanie

Imię: ..... Data: .....

Zadanie (wpisuje nauczyciel):

Moje rozwiązanie:

Jak bardzo jestem pewny/a?

☐ zgaduję ☐ raczej tak ☐ na pewno

Karta wyjścia: zadanie

Imię: ..... Data: .....

Zadanie (wpisuje nauczyciel):

Moje rozwiązanie:

Jak bardzo jestem pewny/a?

☐ zgaduję ☐ raczej tak ☐ na pewno

Karta wyjścia: zadanie

Imię: ..... Data: .....

Zadanie (wpisuje nauczyciel):

Moje rozwiązanie:

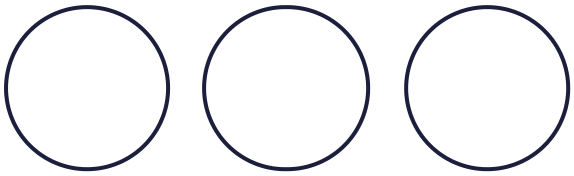
Jak bardzo jestem pewny/a?

☐ zgaduję ☐ raczej tak ☐ na pewno

Jak mi dziś poszło?

Imię: ..... Data: .....

Pokoloruj jedno światło:

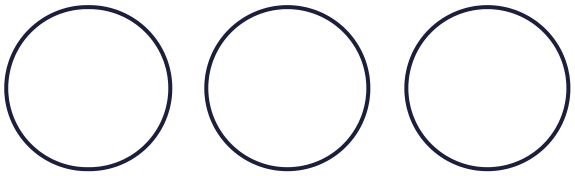
umiem **prawie** **pomóż mi**

Dziś nauczyłem/am się:

Jak mi dziś poszło?

Imię: ..... Data: .....

Pokoloruj jedno światło:

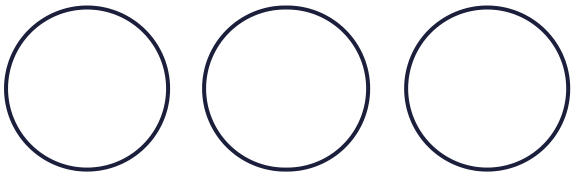
umiem **prawie** **pomóż mi**

Dziś nauczyłem/am się:

Jak mi dziś poszło?

Imię: ..... Data: .....

Pokoloruj jedno światło:

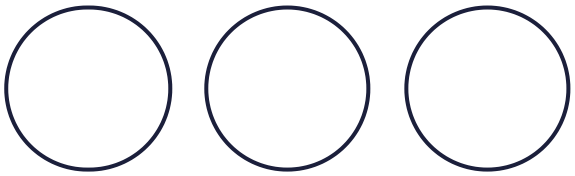
umiem **prawie** **pomóż mi**

Dziś nauczyłem/am się:

Jak mi dziś poszło?

Imię: ..... Data: .....

Pokoloruj jedno światło:

umiem **prawie** **pomóż mi**

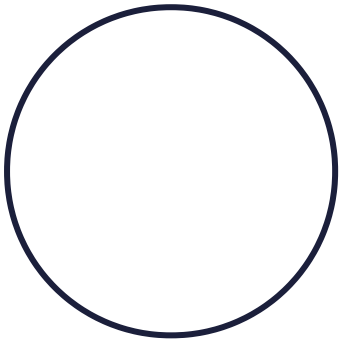
Dziś nauczyłem/am się:

DO WYCIĘCIA I POKOLOROWANIA

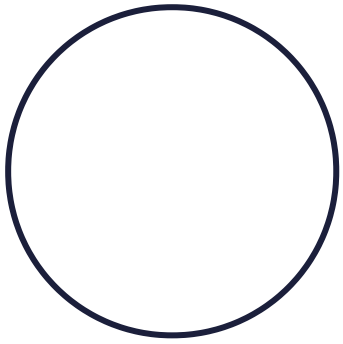
Światła samooceny

klasy 1–8

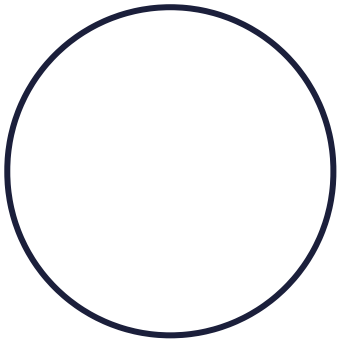
Pokoloruj koła: **zielone** – rozumiem i mogę pracować sam/a; **żółte** – nie jestem pewny/a; **czerwone** – potrzebuję pomocy. Wytnij pasek i złóż wzdłuż kresek albo naklej na tekturkę.

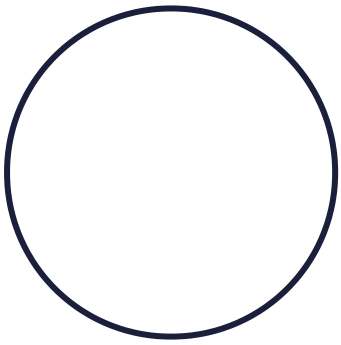
rozumiem

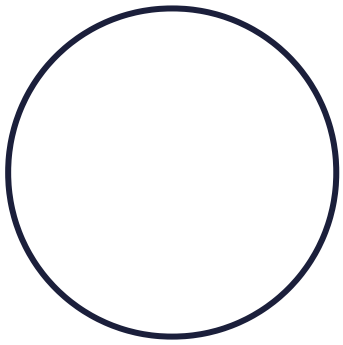
nie jestem pewny/a

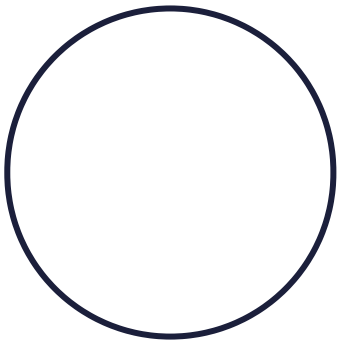
potrzebuję pomocy

rozumiem

nie jestem pewny/a

potrzebuję pomocy

PRZED SPRAWDZIANEM

Karta samooceny działu

klasy 4–8

Imię: ..... Data: .....

Dział: .....

Umiem... (wpisz umiejętność)	jeszcze nie	prawie	tak	dowód: zadanie nr
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	

Najpierw powtórzę:

Dwie gwiazdy i życzenie (ocena koleżeńska)

Oceniam pracę: ..... Oceniający/a: .....

NaCoBeZu, według którego oceniam:

★ Co się udało (konkretnie):

★ Co jeszcze się udało:

➜ Życzenie – co poprawić i jak:

Dwie gwiazdy i życzenie (ocena koleżeńska)

Oceniam pracę: ..... Oceniający/a: .....

NaCoBeZu, według którego oceniam:

★ Co się udało (konkretnie):

★ Co jeszcze się udało:

➜ Życzenie – co poprawić i jak:

DLA NAUCZYCIELA · PO LEKCJI

Arkusz zbiorczy kart wyjścia

klasy 1–8

Data: ..... Klasa: ..... Temat / cel: .....

Stos	Liczba kart	Imiona uczniów	Co zrobię na następnej lekcji
umie (zielone)			zadanie ★ / pomocnik w parze
prawie (żółte)			krótkie przypomnienie + 2 zadania
nie umie (czerwone)			praca w małej grupie z nauczycielem

Najczęstsze błędy i błędne przekonania

Błąd (przykład z karty)	Ilu uczniów	Jak to wyjaśnię inaczej

Wskazówka: do rozgrzewki na początku następnej lekcji dodaj jedno zadanie z najczęstszym błędem – zobacz Rozgrzewki na glowkowniadruk.pl/dla-nauczyciela/.